

Herinneringen van Harm Gort.

Harm Gort werd op 28 februari 1945 geboren aan de Zuiderweg.

Zijn vader, Albert Gort, had een transportbedrijf. Het was een éénmansbedrijf. Albert reed zelf op de vrachtwagen. Zo reed hij geregeld naar Rotterdam met kisten goederen van mensen die naar Canada emigreerden. Harm vertelt dat hij regelmatig deze rit heeft meegemaakt. Midden in de nacht vertrok de vrachtwagen. Het was een benzinewagen en dat ging niet zo hard, enkel over tweebaanswegen. In de haven aangekomen konden ze aansluiten in een lange rij vrachtwagens. Albert kende de heftruckchauffeur die de kisten van de vrachtwagen moest halen. Hij zocht de man op en duwde hem dan twee sigaren in de hand. De vrachtwagen van Gort werd vaak als eerste gelost. De andere chauffeurs protesteerden hier nogal eens tegen. De heftruckchauffeur zei dan: 'ik maak hier de dienst uit!'

Groenteveiling

Om Hoogeveen was veel tuinbouw. De producten werden geveild op de groenteveiling aan het Griendtsveen. Schuringa was hier directeur. Gosem en Jan Benjamins werkten in de hal. In het seizoen werden er veel bonen aangevoerd. Dan was ook Lucas Aardenburg één van de kopers. Harm Gort werd dan door zijn vader naar de veiling gestuurd om te kijken of Aardenburg ook kocht. Want Gort reed veel voor Lucas Aardenburg. Harm moest dan zijn vader opsporen en inseinen dat er die dag nog een lading bonen van de veiling moest worden gehaald. Dan werd het andere vervoer gestopt, de bonen hadden voorrang.

Opa en opoe Gort

Harm kwam graag bij zijn grootouders die woonden beneden 't Schut. Beneden 't Schut was voorbij de Venesluis richting de Weide. Opa en opoe Gort bakten kniepertjes op bestelling. De hele gang stond vol met blikken en trommels tot melkbussen aan toe. Opoe was steeds bezig met het maken van het deeg en opa bakte. Als een kniepertje mislukte werd die opzij gelegd. Harm mocht die dan opeten. Verder is bekend dat opoe Gort de ouderwetse kragen van de knepiesmutsen waste en streek. Haar specialiteit hierin was de gerolde rug van deze kraag perfect in model te vouwen.

Als de dominee maar niet komt.....

Op de verjaardagen van opa en opoe kwamen natuurlijk ook de kleinkinderen. De kinderen zaten in de achterkamer. De grote mensen in de voorkamer. Bij de kleinkinderen lag er altijd een spanning, als de dominee maar niet komt! Maar, ja, dat gebeurde elke verjaardag wel. Dominee Oostra kwam de jarige feliciteren. Dan werden de kleinkinderen in de voorkamer geroepen om een psalmversje te zingen. Ze hadden de hele middag nog zitten hopen dat die kerel niet kwam.....

Eerste baan

Als jongen van 15 jaar begon Harm Gort aan zijn eerste baan. Hij kwam bij Pet in dienst. Vijf hele dagen plus zaterdagmorgen werd er gewerkt. Allerlei magazijnwerkzaamheden voerde hij uit voor een beloning van f 15,00 per week. Men kwam er achter dat Harm een mooi handschrift had. Pet drukte rouwbrieven en zorgde voor de adressering. Harm kreeg er een taak bij: rouwbriefadressenschrijver. Dergelijke klussen moesten altijd direct klaar. Zo werden er nogal wat overuren gemaakt. Overuren? Een extraatje voor de baas, ze werden niet betaald

Chauffeur

Op 18-jarige leeftijd haalde Harm Gort zijn rijbewijzen. Hij ging bij zijn vader werken. Hij werkte veel bij de Agrarische Unie, de voormalige Noord Nederlandse Kunstmesthandel. De kunstmest werd per schip aangevoerd. Meestal lag deze lading los in het schip. Op de wal stond een losinstallatie. Hieraan zat een grote bak die in het schip in de lading werd geschoven. Door deze op te hijsen vulde de bak zich. De kunstmest werd via een trechter in zakken gestort. Harm laadde de zakken van minimaal 50 kg op de vrachtwagen en bracht ze binnen de loods waar ze weer gelost werden. Alles met elkaar zwaar werk. De Agrarische Unie had een eigen vrachtwagen. De chauffeur wilde de motor warm laten draaien. Van buiten de auto startte hij de motor. Maar.... de auto stond in de versnelling en begon meteen te rijden. Voor dat de chauffeur de kans de wagen te stoppen reed de grote deur van de loods er uit. De jute zakken werden altijd hergebruikt voor verschillende doeleinden. Daarom werden de zakken in het kanaal gewassen. Men gooide ze in het kanaal en met een pikhaak werden ze weer opgevist en achter de loods op een hek gedroogd. Harm bracht ook bestellingen naar de boeren. Zo kwam hij eens voor het eerst in Staphorst het was al donker. Er brandde nog een klein lichtje. Harm riep: 'volluk' bij de deur. Er kwam niemand. Hij liep een deur verder en herhaalde: 'volluk'. Geen reactie. In het donker scharrelde hij door. Weer trok hij een deur open. Tot zijn grote schrik zag hij een vrouw in de bedstee liggen! Onmiddellijk rende hij naar buiten. In de verte hoorde hij motorgeronk. Daar ging hij toen maar op af. En ja, daar was de boer. Hij loste zijn lading en vertrok. Later kwam hij weer eens op de boerderij. De vrouw vertelde over een nachtelijke indringer. Harm zei: 'dat was ik!' Het raadsel was opgelost. De vrouw had van angst ging kik gegeven.

Herinnering aan de Alteveerstraat

Harm en zijn vader kregen meningsverschil over de uitbreiding van het transportbedrijf. Daarom veranderde Harm van baan. Hij ging bij Pol en Bonen werken. Dat was de plaatselijke bezorgdienst van Van Gend en Loos. Hij kreeg de wijk West, Schutstraat en Alteveerstraat. Hij herinnert zich de diverse bedrijven aan de Alteveerstraat. Daar was bijvoorbeeld Compagner de aannemer. Die maakte ook lijkkasten. Als iemand overleden was bezorgde Compagner de kist. Hij had een lange smalle kar aan zijn fiets gekoppeld. Daar werd de lijkst ingeladen en Compagner fietste dan door Hoogeveen om deze te bezorgen. Even verder bij het hellinggat woonde ds. Taverne. Dit was een bijzondere dominee. Harm moest daar wel eens een pakje bezorgen. Mevrouw Taverne kwam altijd psalmzingend aan de deur. De beide zoons van Taverne hadden theologie gestudeerd. Ze studeerden aan een 'neutrale universiteit'. Vader Taverne onderwees hen in de Presbyteriaanse Hervormde leer. Ze startten een eigen drukkerij. Hiervoor kochten ze de tjalk Gesiena van de Hoogeveense schipper Bijleveld. Naast de pastorie van Taverne was de scheepswerf van Rijnvis. De werf liep op zijn eind. Aan de overkant was bedrijvigheid genoeg. Zwartsenberg had daar een kunstmesthandel. Over een brug hoog boven de Alteveerstraat reden lorries. De lading van de schepen werden in deze lorries gehesen en zo de opslagloods binnen gereden. Verder herinnert Harm zich Wagenmaker Boer, Jonkman de kruidenier, de Coöperatieve Melkfabriek, Schilderswinkel Visscher en een bakkerij. Al deze bedrijven zaten aan de westkant van de Alteveerstraat. Hij zag ook de vele pullebokken naar de melkfabriek komen en gaan. Eén van hen was 'kleine Bottertie'. Botter kwam iedere dag uit Tiendeveen met de pullebok. Hij was meer dan alleen pullebokvaarder. Hij had een compleet transportbedrijf over het water. Er was een transportfiets aan boord. Botter stapte, na lossing van de melk, in Hoogeveen op zijn fiets op de bestellingen op te halen. Botter pruimde tabak. Je kon hem sporen van Tiendeveen naar Hoogeveen aan de sporen van tabakssap die hij uit spuwde. Naast de brug naar de Wethouder Robaardstraat stond de Landbouwersbank. Ook hier werd kunstmest enz. per schip aangevoerd. Harm had vrijstelling gekregen van militaire dienst omdat hij bij zijn vader in het bedrijf werkte. Later moest hij verplicht bij de BB gaan toen werkte hij als contactant bij van Dend en Loos. . BB staat voor Bescherming Bevolking, een soort burgerwacht in tijd van calamiteit. Zijn opleiding kreeg hij in Ruinen. Het EHBO examen vond plaats in de kelder van het gemeentehuis. De lessen kreeg hij van de bekende Hoogeveense politieagent Jan de Weerd. De uitrusting voor de BB ers lag opgeslagen boven in de Landbouwersbank. Harm heeft zijn uniform, een helm en overal daar weggehaald. Inmiddels was hij buschauffeur bij de DVM geworden. Regelmatig kreeg hij een oproep voor bijscholing van de BB. Hij reed dan even bij de betreffende ambtenaar langs met de mededeling: 'ik heb geen tijd'. Ziek werd er dan geregistreerd. Gelukkig heeft de BB haar kennis nooit daadwerkelijk in praktijk hoeven te brengen.

Hoogeveen 9 febr.2015 Albert Wolting